

Majelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 8t hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Opatlak Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyitási cikkek: sora után 20 kr. előleg beklődése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A királyi törvényszékek leendő elnökeiről.

(Ss.) Alig pár hét van még csak azon határig (aug. 15.) a meddig az újonnan szervezendő királyi törvényszékek elnökségére pályázóknak, a törvény értelmében kellően felszerelt folyamódványokat az igazságügyminiszteriumhoz be kell nyújtaniok.

A lelépelt igazságügyér egyik interpellációra adott feleletében (máj. 3-án) többek közt így szolt: „az elnöki állomások kivételével a többi bírói állomásokat nyilvános pályázat után szándékozom betölteni.”

Minket e felelet akkor sem elégtett ki. Minél többet gondolkoztunk a kinevezés ilyserü módja felől, annál inkább megérett bennünk azon meggyőződés, hogy ez uton a miniszter sehogy se kerülhetné ki a végzetes következményü, esetleg magát az új törvénykezési rend régóta sovárgott áldásos eredményeit is kockáztató hibákat.

A miniszter legyen bár maga a megtestesült bölcseség, mindenoldalu tájékozottság és emberismeret, nyilvános pályázat nélkül alig tájékozhatja magát, kivált, ha oly számosak az említett hivatalra — nagyobbára jogtalanul vágyakozók, mint ezt nálunk tapasztaljuk; a nyilvános pályázat e részben való mellőzése kaput tárt volna a proteccio- és nepotizmusnak, melynek, mint tudjuk, nem egyszer sikerül tudós togába bujtatni a tudatlanokat is.

Igazságszolgáltatásunk újraszervezése elvesztegetett munka lenne azon perczben, a mint már a kezdet egy történnék, hogy maga a rendszer gyökeres átalakítása papiron, a törvény cikkelyeinek méhében hagyatván — a dolgok a régi kerékvágásba igazittatának, mely, mint tudjuk, egy elriasztó igazságügyi misére.

Ezért bevaljuk nyiltan, hogy nagy örömmel olvastuk azon nyilvános pályázatot, melyet új igazságügyérünk a kir. törvényszékek elnökeit és ügyési állomásait illetőleg a „Budapesti Közlöny”-ben tettetett közzé.

Azt tartjuk, hogy ez volt a helyes út, melyre Bittó miniszter határozottan fellépett.

Nem hallgatott azon syreni hangra, mely a törvényszéki elnököknek pályázat nélküli kinevezését, sőt azt is ajánlotta, hogy az így kinevezett elnök urak véleménye legyen döntő az illető királyi törvényszékek bíráinak pályázat után eszközöndő kinevezésénél, voltaképen megválasztásánál.

Erészben szintegy, mint a kir. törvényszékek elnökeinek kinevezésénél nem ajánlhatjuk eléggé az igazságügyér figyelmébe Horváth Boldizsárnak ugyan máj. 3-án mondott szavait, melyek a kinevezések czélszerű megtételének mintegy kulcsát képezik.

Köztisztletben álló, ma már többé nem miniszter hazánkia azt mondá:

TÁRCZA.

Fővárosi csevegés.

II.

Pest, jul. 17.

— Isten veled Margit! — A legközelebbi viszontlátásig, holnapig — isten veled! ..

Ene bucsuszavak tükrözödnék vissza az ifjú bá-natos tekintetében, az öreg redős homlokán. Ifjú és öreg sohaj. A sohaj a kebel néma költészet. Margit megérdemli e sohajokat. Ő szép, mint a tenger hullámaiból kiemelkedő Venus Bájjal, fonséggel, költészettel telve. És mi esoda van benne: ha mi mind szerelmesek vagyunk beléje. Nap nem mulik: hogy fol ne keressük őt, pedig ősz fürtü atyja sárkány szemekkel őri leányát. Fölkeressük, kaczer bókjainkkal ringatjuk el, s emléket rabolunk tőle. Az öreg egy darabig mosolyogva fogadja látogatásainkat, s örül nekünk. Majd — mint közsvényes szeszélye hozza magával — nagyot mordul, s azt mondja haragos képpel: takaradjatok! És mi meghunyászkodva várjuk a jó öreg vidultát, hogy ismét meglátogathassuk szép Margitunkat.

És én nem is veszem rossz néven az öreg Dunának Margit iránti hő szeretetét. Ő már századokon át ringatja karjai közt e tündérléánykát, gyöngéden czirogatva, csókolja őt. Mig mi gyarlók, csak az utóbbi években fedeztük föl e kincset, melyre most oly büszkék vagyunk.

Rajongásunkkal pótöljük a multat. A bozottal, vad bokrok- és idomatlan fákkal beburjánzott zöld sivatag, most tündérvilággá van átvárasolva. Kik beléje lépnek: mind tündéreké válnak. A „Hattyú” és „Fecske” szárnyain repülünk ide, utközben a Dunába dova minden hétköznapi gondolatunkat, terhünket és fátadalmunkat. Ujjá születtünk.

A nagy écsarnok teraséán a legelegansabb világ

„Én tájékozásul meg fogom kérni véleményeik közlése végett mindazokat, kikről alaposan föltelezhetem, hogy vidékők juridikai erejét legjobban és legbiztosabban ismerik.”

Bittó miniszter első lépése az igazságszolgálati reform terén, midőn a kir. törvényszékek elnöksége is nyilvános pályázatot hirdetett tökéletesen correct; ezutáni eljárása is ilyen lesz, ha Horváth B. imént idézett irányelvét követi a kinevezések végrehajtásánál.

Ily fontos kérdésben bizonytalansággal fogadják a miniszter a hozzá bármely oldalról érkező figyelemzetéseket, tájékozásokat, ha azok a dolgokba avatottaktól érkeznek, s az utánkérdezősködés próbakövén is alaposoknak bizonyulnak.

Kétségbevonhatatlanul az a czélja az igazságszolgálati reformnak, hogy igazságszolgáltatásunk a modern culturállamok jogbiztonsági igényeinek színvonalára emeltessek; hogy e színvonalon ez ma nem áll, azt a reform senki által el nem vitatott égető szüksége bizonyítja.

Ezekből kiindulva világos, hogy a leendő törvényszéki elnököktől is megkívánhatók mindazon elméleti és gyakorlati képességet tanúsító qualificatiók és bizonyítványok, a melyeket a jogi képzés tekintetében az 1869: IV-ik tezk. 6. és 7. §-ei, — a bizonyítványokat illetőleg pedig az 1871. XXXIII. tezk. 15. §-e ir elő, — de meg az is, a mit az 1868: XLIV. tezk. kíván a bíraktól, még pedig a 13-ik §-t is reájuk alkalmazva, az 1869. IV. tezk. 26. §-ében adott engedményt pedig csak a legszükség esetben lehet és kell ám alkalmazni, ekkor is kellőn indokolva azt a gyakorlat terén kiténtetett különös képesség és szorgalom által.

Mi ép ezért a jogszolgáltatás nagy vívmányát látnok abban, ha különösen a fontosabb kir. törvényszékek, t. i. melyeknek körébe valamelyik nagyobb város esik a főbb törvényszékek bíráiból nyerhetnének elnököket, ezt követeli a jó és gyors igazságszolgáltatás.

Mert, ha a törvényszéki elnökök nem lesznek derekasan képzett bírák, gyakorlati, tudományos szakemberek — ugy nem ők fogják a kezök alatti törvényszéket vezetni, hanem lesznek a szekéren egy ötödik kerék, mely nemcsak hogy az igazságszolgáltatási gépezet műveletét szabályozni képtelen, sőt akadályozza, hanem még egyet a rendes kerekek közül is megbénítana, másra hárulván — így szép csendesen azon teendő, melynek elnök megfelelőn képtelen lenne.

Szerény nézetünk az e körül teendő előleges lépések tekintetében a következő: az igazságügyér tegye nyilvánossá a kinevezés előtt mindazok teljes névsorát, kik királyi törvényszéki elnökségekre pályáztak, megjegyezve azt is, ki melyeknek óhajtana élére állani, s melyeknek van törvényes felszerelt pályázati kérelme; ha e névsor ismeretessé válik a sajtó útján is az illető megyékben, vidéken, nemcsak a szóbeli eszmecsere indulna meg, hanem a sajtó is hallatni fogja szavát; a lapok is figyelni

terka szivgyülete pompázik a hanyatló nap végsugaraiban. Ott látjuk gyakran József főherceget, kedélyes társalgásba merülten honvéd-törzstisztikarával. Ott a női világ ünnepeit szépségeit, kiünneiségeit, egyszeres öltözékben, rózsás vig kedélyben. Ministerek, írókat, hivatalnokokat, művészeket, a pénz-salonok hőseit. S mig tekintetünk a társadalom ragyogó himporán mereng, az alatt hallérzékünk Strauss enyélő keringőiben gyönyörködik. Mindenütt mozgó eleven élet.

A közönség más része a faszorok közt, a lomb-sátorokkal szegélyezett kanyargós utakon halad be a sziget belsejébe, kiki fölkeresve kedvenc mulató helyét. Minden méheoske fölleli virágja kelyhét. Amott a rózsaterdőben vig társaság bókol egymásnak. Imitt, József főhercegen laka előtt, — mely inga repkényvel körülhalózott egyszerű földszinti lakosztály — fényűzéssel öltözött gyerekek báluják karikára meresztett szemekkel a csiga-medence magasra felszökellő szeszélyes vizjátékait. Amott a vad ingóványokkal és durva gyökerekkel bekuszált járattal utakon, a porló romok aljában, a mohosult kövek közt szerelmes pár esküszik egymásnak örök szerelmet, s csak a feljövő holdra várnak, hogy annak jelenlétében mondassák el: — „miért vagy te Romeo?” — „oh, és te Julia? ..” Itt minden fűszál, gyökér, köbe metszett karcolás: szerelemről susog.

Alant sik rónaság, zöld-bársony térség, koronás fái, szelid bokraival; főlásott helyeivel, vetemény ágyaival. A láthatár végében az impozant aranyos kupola mered az ég felé. Az idegen imolanak nézi, pedig ez a száz-ezerekre került híres Margit-fürdő, melynek 32 hő fokú kénos gyógy-forrását külföldiek jönek meglátogatni. Gyönyörű épület ez. Előtte napsugarakban uszó síkság, kanyargó csiga-dombok, körbe kigyózdó virág-grouppek, fehérülő üthelyekkel betakítva. A délibáb csalékony arany-képi váltakoznak itt, angol műzléssel berendezve. Mig háta megett s körötte szintén pompázó zöld gyepek, számtalan csiga-urnákkal, melyekből virág-csokrok ka-

fognának a közzétételre, s másoknak is tért nyitnánk okadatolt nézeteik elmondására.

Ebből azután az lenne igazságszolgálati reformunkra a haszon, hogy a miniszteri kinevezések netaláni tévedései tetemesen kevesbiténnék; de főleg az, hogy a dolog végeldöntése előtt a nyilvánosság foruma előtt hallatnák szavukat azok, „kik vidékők juridikai erejét legjobban és legbiztosabban ismerik” elmondván természetesen minden alkalommal a miért-et is. Gondolkozzunk efelett s válasszuk a legjobb eszközöket, hogy óhajtott célt érhesünk.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Felad. jul. 21. 10 ó. 40 p. d. e. — Érk. 21. 12 ó. 35 p. d. u.

Bécs. Gróf Goluchovszky Galiczia helytartójává kinevezetett. Párisi orvosok konstaltják Rochefort elmebetegségét. A francziák eddig 462 milliót fizettek le a hadikárpótlásból.

Bécs. Nagy minisztertanács a határvidék ügyében. Goluchowski galicziai helytartó lesz.

Róma. A pápa egészsége ismét helyreállt. Turin. Nagy előkészületek a montcerisi vasut megnyitására; testületek, hatóságok nagy összeget adakoznak e czéla.

Odessa. A gyermekek közt egy különös járvány pusztit.

Prága. A kormány nemzetiségi törvényt terjeszt a cseh országyülés elé.

Konstantinápoly. Az angol-török bank 4 millió font tökével megalakult.

A mérsékelt román pártbeliek nyilatkozata „az igazság érdekében.”

Alólirt szebeni és kerületbeli románok csak a lapokból vettek tudomást egy, Szebenben 1871. május hó 15-én kelt és több szebeni és kerületbeli románok aláírással ellátott, ugynevezett ellennyilatkozatról, mely által elítélik a brassói románok testvérsülése az ot-tani magyarok és németekkel.

Mi szebeni és kerületbeli románok tudván, hogy bármely fontos ügyben együttesen lépünk fel, és bármely a szebeni és kerületbeli románok nevében közrebocsátott nemzet-politikai nyilatkozat komoly tanácskozásunkból foly ki; azon ellennyilatkozat pedig nem lévén ilyserü tanácskozásunk kifolyása: nem fektettünk semmi súlyt arra, mivel nem is volt semmi indokunk, brassói román testvéreink politikája fel nyilatkozatokat vagy ellennyilatkozatokat közrebocsátani, feltéve, hogy ezeknek elég szépszámu hazafias intelligentiája, mely sokat áldozott a nemzeti előhaladás és jólétért, bizonynyal nem fog a nemzeti érdekek ellen tenni semmit.

Látván azonban, hogy a brassói nemzeti testvérsülés felett a román lapokban nagy harcz fejlődött ki, melyben a nevezett szebeni ellennyilatkozat is a testvérsülés ellen fegyverül mint bizonyíték használtatik, és ennek következtében az itteni összes románságot és in-

czérkodnak az őket szemlélővel, tudva: hogy „ne-bánts” virágok. Elszórtan izléses sweitzi házak kandikálnak elő, várva a fürdő-vendégeket. Szökő-kutak, a gyógy-forrás artezi-kutja; az órházknét szerényen meghúzódott trafikok, kökény-szemű árusnővel, kik a Kerkápoly átkozott rozsz szivarjait, szemök mosolygó tekintetével igyekeznek feledtetni, mind szép látványt tárnak az üdülést kereső városi halandó elébe.

S-mig a fürdő kabinok kö és márvány medenczei a kéj gyönyöreivel csábítgatnak, az alatt kün hátra font hajú szelid leánykák ártatlan szavai kínálgatnak egy pohár vízzel. És mi megisszuk. Mert a források ivó vízének jövedelmét József főherg, — mint a sziget tulajdonossa — a magyar gazdaszonyok árva-leány-intézetének és gyermek-menhelyének ajándékozta. S a kis víz árus-leányok mind árva leánykák. S az árvák hamar megtalálják a jó sziveket. A minap is egy jó öreg ur 50 frtal jutalmazott egy pohár vizet. A fürdőt a nagy vendéglővel lovonatu közlekedés köti egybe, mi valóban nem kis kényelem.

Óh, de hol Jókai tőlla, mely a Margit-sziget szép bájait festeni tudja? hol Bulyovszky genialis báli referádája, melyben a tánczra termett itjuság — e földi bolygók — kedélyes, szép mulatságai arany-szavakban vannak megörökítve? A divat szeszélyes. Ma a Margit-szigeti bálók elhomályosíták, a Platanok hazáját, a híres Császár-fürdőt. A Margit-sziget azon hely, hová a főváros elmenekül a tudót emésztő meszes por elől.

De apropos tudó! — Nincs többé tudóvész! hangzott a napokban föl a belügyminister elfogadó termében. Bednárík Albert fölfedezte a titkok-titkát, s jó pénzért kész eladni a ministeriumnak azt. Ha nem lesz humbug, akkor nagy szolgálatot tett az emberiségnek. Ah, el-el az anyéset öléből! Mi nem gondolunk reá. És mégis megrázkodunk, midőn sorainkból egy-egy érdemekben, tudományban megöszült hazafi dől ki. Dr. Flórt a közrészvét kísérte ki nyugvó helyére. Mint éltében, úgy ha-

telligentiáját czéluk elérésének hidjául akarják használni némelyek: kényszerülve és kötelezve vagyunk az igazság érdekében nyilatkozatni: hogy ezen f. é. május hó 15-én Szebenben kelt ellennyilatkozat nem a szebeni és kerületbeli románok nyilatkozato és tartalma nem ezen románok érzéseinek kifejezése.

Ellenben megvaljuk, hogy azon elvek, melyeken brassói testvéreink politikai programja alapszik t. i. nemzeti egyenlőség, a javak és terhek egyenlő felosztása a haza minden nyelvű lakócai között és ezen alapon a haza minden népeinek testvérsülése, — a legüdvözöbbek, melyekhez eddig minden román tartott és mi is tartunk, N.-Szeben, 1871, június 6-án. Joann Panovicu, — Dr. Joann Borcia, ügyvéd. — Joann Maximu, főtörvényszéki jegyző. — Petru Pinciu. — Dr. Demetriu Racuciu, ügyvéd. — Joane de Preda, ügyvéd. — Nicolau Mihou, végzett jogász. — Vasile Ardeleanu. — Dr. Ilaru Puskariu. — Nicolau Fratesiu, cons. titkár. — Dimitre Cuntianu, diacon. — N. Cristea, tanár. — Demitru Mentenu, Germanu, duchoy. sem. — Grigorie Matecu, kereskedő. — Demitru Florianu, selityei jegyző. — Dumitru Pop'a, selityei bíró. — Stefani Pan, sibiului jegyző. — Alexandru Lebu, kákovai birtokos. — Petru Paulu, kákovai jegyző. — Comanu Floca, kákovai primár. — Nicolau Oncea, valei esküdt. — Joane Sasu, gulesi jegyző. — Joane Illusiu, galesi esküdt. — Joann Josofu, tiliscai lelkész. — Nicolau Grecu, tiliscai bíró. — Boicza községéből: Stoi'a Bobesiu, bíró. — Toma Costea, esküdt. — B. Némüti, jegyző. — Talmács községéből: Dimitrie Sacarea, lelkész. — Georgu Russu, bíró. — Tom'a Oncea, esküdt.

Bécs, július 19.

A reichsrathi delegatio mai ülésében Beust tudatta, hogy a császár szentesítette a delegatio határozatait s megbizta őt, fejezze ki előtte ő felsége magas megelégedését a fölött, hogy várakozásai a delegatio küléseinek folyamában annyira beteljesültek. Végül kijelentette a kanczellár, hogy a közös ministerium számot tud adni annak idejében a kötelességeiről, melyeket a delegatio-nak oly élénken bizonyított bizalma vállaira rakott.

Schmerling mint elnök hosszas zárbeszédében utal a delegatio terhes feladatára a midőn a tagoknak a reichsrathi teendők mellett a delegatio ügyeit is végzenük kellett. A delegatio azonban nem habozott — ugymond — megszavazni az újabb felemelt terheket, mivel tagjai belátták, hogy a birodalomnak harczra kész seregell kell birnia, miszerint a létele ellen intézhető támadásokat erőlyesen visszauzhesse. Majd a szép egyetértést hangsulyozza kormány és delegatio között s azon óhaját fejezi ki: vajha mindenkor azon alapelvek szerint vezetnének a politika, melyek a belbékét fényleg biztosítják a midőn minden jogos követelés tényleg véteitük és a belintézmények oly alapokra fektetnének, melyek a kor követelményeinek megfelelnek anélkül, hogy oly állapotba kapaszkodnának vissza, melyek fölött az idő kereké már rég áthaladt. El ki ellen azonban kerülünk minden oly intézményeket, melyek szomszédainknál alaposan, avagy aggodalmat idézhetnének elő. — Végül elismerést szavaz az egész hadsereg buzgalmanak s ki-

lálában is nemes és nagy volt ő: Mint halljuk 20 ezer frtot hagyott végrendeletében az akadémiának. Emléke méltó életéhez! ..

Irodalmi köreink is pangásról panaszoznak. Szép-irodalmunk valóban rég, hogy egy helyt áll. Irányunk egy oldal. A politika élett, táplál és csüggeszt. Az irodalom, a szinpad, a művészet csarnokában ott látjuk sötétleni a háttérben a politikai pártok lappangó tusáját. A költő: vezércikköző, a művész: választó kortes. Pedig a politika szele dermesztőleg hat a művészet gyöngé, finom virágira.

Ime a legközelebbi példa sem valami örvendetesen kecsgetető. A „Nefelets” által kitüzött 40 aranyat, egy Nagy László nevű vidéki ifju nyerte el pálya társai elől. Sok mü versenyzett — fájdalom — irodalmunk nem nagy lendületre.

A képzőművészeti társulat — mely szintén több pártolást érdemelhetne — lázas tevékenységgel igyekszik, a műpártoló közönség köz-figyelmét, és buzgalmat felköltetni. Legközelebbi határozata szerint a vidéki városokban is rendezni fog rövid ideig tartó kép-kiállításokat. Az első Aradon lesz, a természet vizsgálók nagygyűlésevel egyszerre, majd Debreczenben s így tovább. Hasznos eredményt várunk ezen üdvös intézkedéstől, mert egy a műzlést, mint a közzététel és társulat iránt fölfogja keltetni. S gondoskodnunk kell már a hazai műtörténelem és műstatistika összeállításáról is. Hisz mennyi mükincs van ugy egyesek, mint intézetek birtokában összehalmozva hazánkban. De mind elszorva. Csak erdélyi mágnási családaink mint a Kemények, Bánffyok gyűjteményeiben Bruckenthal ősi muzeumában is mennyi drága ereklye, mükincs, képtár. S mind ez mit ér, ha nem hozzuk napfényre őket. Tegyük a művészet, a műizlés fejlődéséért is már egy lépést. A művészet még eddig mostoha gyermeke volt Magyarországnak, — legyen már ezután édes gyermeke is. (Ü. M.)

emeli a háború esetén való gyors mozgósítás szükségét; ezzel élteti a császárt, mit a delegatiónak elkesülten háromszor ismételt. Majd Pascontini mondott köszönetet elnöknek a delegatión nevében, mire az ülés véget ért.

Legújabb táviratok.

Bécs, jul. 19. A „Neue fr. Presse“ értesülése szerint, a magyar kölcsönökkel a közelebbi napokban fognak határozni a pályázók között van egy berlini consortium is, a leszámítolási bank vezetése alatt. A Mendelssohn bankház ajánlati híre szerint rendkívül kedvezőek a magyar kormányra nézve. Ugyancsak a „N. fr. Presse“ jelenti Párisból, hogy bécsi bankárok alkudozásban vannak a magyar földhitelintézet papirainak bevezetése érdekében, a párisi borszere.

Madrid, jul. 17. Serreno és Zorilla a király elő állítól egy tervrajzot terjesztettek. Az előbbi erőteljes politikát ajánl a nyilvános rend kérdéseiben; utóbbi az 1869-ki alkotmány lehető leghatározottabb keretűvételét és 400,000-nyi nemzetőrség szervezését ajánlja. — Állítják, hogy a többség tagjai között a kiengesztelési hajlam túlyomó.

Az 1870-ki 42-ik t. cz. 91 §-a alapján alakult kolozsmezei kiküldöttség 2-ik szakbizottságának a 91. §. c) pontja iránt szerkesztett Javaslata.

(Folytatás.)

57. §. Első hatóságilag ítélt és határoz; a) közgazgatásilag és rendőrileg elhatározandó ügyekben (btk. 233 §-tól kezdve egész 532 §-ig kivéve ezek közül a btk.: 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 316, 322, 325, 331, 332, 335, 336, 337, 339, 340, 341, 342, 356, 357, 358, 360, 376, 377, 378, 384, 385, 393, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 467, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 523 §§. melyek ha vétség a bünt. törvényszék-, ha kihágások az egyesbíró elébe tartoznak.) b) Kereskedő és iparos s ezek segédei és szegődvényesi valamint gazda és cseléd közt felmerülő panaszok iránt (1868-diki cseléd rendtartás). c) mezei rendőrségi ügyekben a mezei mezőrendőrségi szabályok korlátai között. d) urbéri ügyekben és az urbéri viszonyból eredő, a volt földesúr és volt urbéres között felmerülő legeltetési és faizási jog gyakorlatára vonatkozólag a tényleges állapot (status quo) ugyiszintén a hátralekó szolgálmányok és hátralekó taxák behajtása felett; továbbá a keresmároltatási jog gyakorlata iránt a volt urbéres és regale tulajdonosok vagy ezen utóbbiaknál egymás közt felmerülő egyenlőségeikben. (1854 június 21 ny. p. 86 §.) e) az eddigi közigazgatási uton kezelt keresma arányosítások és legeltetés szabályozásából felmerült vitás kérdésekben a fennálló törvény és rendeletek szerint. f) mindennemű építkezésből felmerülő panasz és sérelem felett, melyek jogi kérdést magokban nem foglalnak. g) országos és hetivásárokon, melyeknek helyein egyesbírósnak nem létezik, gyakorolja a vásári bíraskodást (1868-iki 54. t. cz. 9-ik czime II. fejezete). h) ipar és kereskedési jog gyakorlatából felmerülő panaszok, sérelmek és visszaélések felett.

58. §. Beadványi jegyzőkönyvet (43. §.) és a

nem saját kiadványai kézbesítését tanusító vegényekről a fennálló gyakorlat szerint jegyzéket vezet. (Folyt. köv.)

A new-yorki utcaharcz.

Majnem két század folyt le már azóta, midőn III. Vilmos vetélytársát, a katolikus II. Jakobot, ki Irlandból akarta az angol trónt Francia seregélylyel visszafoglalni, két elhatározó ütközetben a Boyne folyam és Anghrim mellett megverte, és Irlandot végleg protestáns uralom alá hajtá. A két véres ütközet évnapjai jul. 1. és 12-ke, mely a protestantizmusnak a katolicizmus felett aratot győzelme emléknapijainak tekintetett — azóta évről évre megünnepeltetett azon felekezett által, mely nevét és színeit a győző nemzetségétől, az orániaiktól kölcsönzi.

Tagadhatlan, hogy az ünnepek, mely „a nagy és jó király III. Vilmos dicső, jámbor és halhatatlan emlékeztetése“ tartott, rosz vért kelle szülnie a katolikusoknak, mert leveretésük emléket meg-megújítá, és sebek behagedését megakadályozá. III. Vilmos ha élt volna, mgsa tiltakozott volna emlékének ily módon megünnepelése ellen; rendtelenség, zavargás és vér ugyszólván kimaradhatlanok voltak ezen ünnepek alkalmával, melyeket a protestánsok Irlandban évről évre megtartottak.

Egy idő óta New-York lakosságának legalsóbb osztályai irlandi katolikus bevándorlók által igen tetemes contingens nyertek, kik a lakosságnak legutadatnabb és vallási fanatizmussal telt részét képezik. Miveltebbek ugyan náluk, de hasonló vallási fanatizmus szenvedélyének hódolnak az irihni jövevények is, kik protestáns hitűek lévén, az új hazában sem tudtak lemondani azon türelmetlenségről és hatalmaskodásról, mit otthon a katolikusok felett gyakoroltak. Ezen felekezeti hívei oranzistának nevezetnek. Ezek jul. 12-én az emlitett vallási demonstratiót megtartani elhatározták. A rendőrség, mely komoly rendzavargásoktól tartott, beültotta ezen ünnepeket. A városban erre rendkívüli igazgatóság támadt; a protestánsok arra hivatkoztak, hogy a katolikusok is szabadon megtarthatták védszentjük szent Patrik ünnepeit és ki sem akadályozta őket ebben.

Az igazgatóság folytán a rendőrség a tilalmat viszárvani kényyszerült, sőt New-York állam kormányzója a tilalom helyett a közbiztonsági cégek teljes oltalmát biztositá a körmenet részére, és valamennyi békeszerető polgárt a rend fenntartására közöltet fel. A katolikus papság látván a katolikusok közötti igazgatóságot, az irtemplomlatogatókat még mult vasárnap arra szólította fel, hogy a körmenetre támadást ne intézzenek.

A körmenet — mint az eddigi táviratok jelentik — szerdán délután 2 órakor indult meg, s mindkét oldalról egy-egy sor rendőrség és katonaság által fedeztetett. A katolikusok ennek dacára megtámadták a körmenetet. A katonaság a támadást természetesen fegyverrel utasítá vissza, és erre oly utcai harc támadt, melynek még a beálló est sem velett véget. Miután a hatóságok minden disponiblis haderőt, a táviratok szerint 12 ezredet beszóllítottak, csak csütörtök reggel lehetett a felkelésnek véget vetni.

A 60 halott és 150 sebesült közt, kik a 16 elesett rendőrön és katonán kívül a hely színén találtak a legnagyobb rész a katolikusok közül való.

UJDONSÁGOK.

A „Kolozsvári Közöny“ augusztus-december folyamára előf. 5 frt. o. é.

— A magyar kormány által felveendő kölcsönre nézve határozott megállapodás még nincs, de azt hallhatni, hogy egy külföldi bank legújában 20—30 millió ezüst kölcsönre tett ajánlatot, melyet kész 90-es árfolyamon kibocsátani, s e mellett a magyar vasuti kölcsön el nem helyezett részét is hajlandó átvenni. Ezen kívül a magyar földhiteltársaság s a magyar hitelbank is igen előnyös ajánlatokat tettek.

— A Vác mellett tartandó nagy honvéddad-ostály gyakorlatra valószínűleg király ő felsége s Albrecht és Vilmos főhök is leszönek.

— A katonai országos törvényszékek feloszlatatnak s a katonai személyek feletti bíraskodás valamint polgári ügy bünyűekben a polgári hatóságokra ruháztatik át.

— Rendkívül nagy vihar dühöngött az éjjel és oly zápor esett, mely a Szamos és Nádas több helyt kiárasztotta. A nagy hid alá épített állást az ár ujjalag elsodorta. E már második eset egy hó-lefolyása alatt, hogy a tetemes költségre kerülő állást elsöpörte a víz, a mi eléggé tanusítja, hogy mily szakértők foglalkoznak e hid kijavításával.

— Kimutatás a szt-lászlói tűzkárosultak felségelésére Kolozsvárt 1871 július 9-én rendezett tánczivalommal egybekötött dalestély alkalmával történt bevétel, kiadások és felülfizetésekről: Belépti jegyekből bejött 399 frt, felülfizetésekből 79 frt 40 kr, összes bevétel 478 frt 40 kr, összes kiadás 188 frt 40 kr. Tiszta jövedelem 290 frt, mely összeg a bizottmány határozata folytán br. Kemény György tordamegyei főispán urnak küldetett át. Felülfizettek névszerint: Holdampf György 1 frt, Vikol Lajos 1 frt, Vikol Gergely 1 frt, dr. Machec Béla 9 frt, Korbuly Gergely 5 frt, Kiss Sándor 4 frt, Wellin Constantin 4 frt, Dániel Márton orsz. képviselő 1 frt, Szathmári Elek 1 frt, gr. Klebersberg Zdenek 1 frt, Kendeffy Árpád orsz. képviselő 1 frt, Buday Károly 1 frt, Römer Endre 1 frt, Korbuly Bogdán 4 frt, Simon Elek 5 frt, Himmelstein Mór 1 frt, br. Bánffy Ádám 4 frt, br. Bánffy Ádámé 4 frt, Gegenbauer József 1 frt, Huflesz Károly 4 frt, Huflesz György 2 frt, dr. Haller Károly 1 frt, Slóger Béla 1 frt, K. Papp Miklós 1 frt, dr. Brencsán Sándor 1 frt, Tauffer József 1 frt, dr. Hintz György 1 frt, Demjén László 1 frt, Arenstein N. 1 frt, Tauffer János 1 frt, Biró Pál 4 frt, gr. Eszterházy Kálmán 4 frt, Tedesco 2 frt, Pittner Gáspár 1 frt, Szilvássy Béla 1 frt, Szász Béla 1 frt, Sikó Miklós 1 frt, Medgyesy János 40 kr. Összesen 79 frt 40 kr. o. é. Egyszermind nem mulaszthatjuk el, a kolozsvári dalegyleteknek a kezdeményezés és közreműködésért, nemkülönb a fentebb felsorolt urak és urnöknek a mostoha sors által oly nyomasztóban sujtott inséges felebarátink iránti kegyes pártfogásért, az érdekeltek nevében a rendező-bizottmány öszinte köszönetét tolmácsolni. Dr. Hintz György, b. alelnök, Möriz Gyula, b. jegyző, Demjén László, b. pénztárnok.

— A karlovczi szerb congressus jul. 17. ülésében elfogadta a románok kiegyezkedési feltételeit. Az előbbi ülésben pedig zajos tetszés között emez indítványt tette Subotics: mondja ki a congressus, hogy a metropolitát még ez ülésszak alatt megválaszlja s erre a napot is kitűzi. Ez indítvány egy tizenkötös bizottsághoz utasított. A népiskolák rendezésére vonatkozó határozat harmadik olvasására elfogadtattott.

— Tavalyi kivitelnk. Az országos m. statisztikai hivatal kimutatása szerint az 1860-ki kiviteln gabnemekben következő volt: buza 8.574,428 vámmáza,

rozs 2.118,170 vm., árpa 2.199,787 vámmáza, zab 2.241,622 vm., kukorica 1.626,217 vm., egyéb gabonamemek és hüvelyesek 683,616 vm., olajmagvak, here, stb. 961,458 vm., örlemények 3.813,661 vmáza. E nagy számok eléggé tanuskodnak vasutaink élénk forgalmáról, de még sem elég nagyok, hogy megfelelnének Magyarország nagy termő képességének.

— Bécsben a mint e napokban egy igen állászó jégdarabot szétdaraboltak, annak belsejében egy egészen ép virágbokréta találtak. A bokréta minden egyes levele s virága a megfagyástól tökéletesen ment, s oly finom volt, mintha csak akkor szakasztották volna.

— Varsó városának két év előtt volt 261,249 lakosa 122,819 férfi, és 138,430 nő. Vallásukra nézve természetesen a katolikusok a túlyomók 152,605, azután a legszamosabbak a zsidók 86,672, az evangélikusok 14,778, az óhitűek pedig 6840 lelket számlálnak.

— Gambetta a hadseregnek még mindig nagyon népszerű, dacára a katonai ügyekben való járatlanságának. Ő minden este legalább is 20 tiszt társaságában ebédel, ezek természetesen nem ugyanazok, mert mindig másokat hív meg.

— Az országos lövészünnepelemben leendő részvétel, a mi az eddigi jelekből láthatni, nagy lesz. Arad, Csákvár, Szeged, Igló, Kassa, Lőcse, Oravica, Pozsony, Fehértemplom és Vác városok már megígérték, hogy magukat az ünnepelemben küldöttségileg képviseltetik. Ugyancsak ez alkalommal megemlíthetjük, hogy a lövész-jubilaeum alkalmára a budai takarékpénztár 200 frtot adott a budai lövész-egyletnek.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Jul. 20-ról: 5% Metalliques 59.60. 5% Nemzeti kölcsön 69.15. 1860-diki államkölcsön 101.50. Bankrészvények 768. Hitelrészvények 284. — London 123. 15. Ezüst 121.50. Cs. kir. arany 5.83. Napoleondor 9.81⁵/₁₀.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.70. Temesi 77.50. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 86.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyiltér.

(215) 3-40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óráig és délután 3 óráig 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám I-ső emelet 14 sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

I. Beküldetett. 8.

Egy betegség sem képes a delicat Revalesciére du Barry-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzős-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellzsorult, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vertiolulást, fülzúgást, élmegyést és hányást, még a terhesség alatt is, hűgyfeszít, búskomorságot, sorvadást, eszüt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 el-

ismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak. Elismervény sz. 57,942.

Glainach, július 14. 1867. Borzasztó gyomor- és idegbajomban, Isten után egyedül az ön Revalesciére jének köszönhetem életemet. God ez János, a glairnai plébánia provisor. U. p. Unterbergen, Klagenfurt mellett. Elismervény sz. 62,914.

Weska, september 14. 1868. Miután idült aranyér, májbetegségek és dugulás ellen évek óta minden lehető orvosi segélyt siker nélkül használtam, kétségbeesésemben az ön Revalesciére-jéhez

vevők menedéket. Nem tudom a jó Istennek és önnek eléggé köszönni ezen becses természeti ajándékot, a mely reám nézve kiszámíthatlan jötekményságot volt.

Steinmann Ferenc. Táplálóból levén a húsnál, a Revalesciére felnötteknél és gyermekeknél 50-szer behozta árát gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelenczékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 36 1/2 frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblakban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében Pesten Törökny., Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorotca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorotca 134 sz., bel-monostorotca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utalván mellett.

Hivatalos.

Sz. 4183—1871. E. K. B. (217) 2—3

Hirdetmény.

Az önálló erdőgazdálkodók, s a szakértő erdő-eredelmi személyzetek, e folyó 1871-ik évben Kolozsvárt megírtatandó államvizsgák idejéül, november 6-ik (hatodik) napja tüzetelt ki.

Mindazok, kik ezen államvizsgákra előállani kívánának, az iránti kérvényeiket, kéllően felszerelve, illelő előlított hatóságok utján, október 20-ik (huszadik) napjáig, az erdélyi királyi biztosi hivatalhoz juttassák be.

Kolozsvárt, 1871. július hó 13-án.

Az erdélyi királyi biztosi hivataltól.

(218)

Pályázati hirdetések.

I.

A kolozsvári állami tanítóiskola képezésében a f. évi október 1. napján kezdődő isk. évvel egy új I. osztály állítatik be. Felvételnak a 14. évoktet beöltöltt oly leányok, kik a felsőbb népiskolai tanulmányot bevégezték.

A felveendő a népiskola tanítványaival (anyanyelv, számlán, földrajz, történelem, természettan és természetrajz) felvételi vizsgát tartoznak kiállani.

A tanfolyam 3 év; tandíj nincs; a bennlakók szállást, mosást ingyen, — élelmet mérsékelten díjert nyernek. Több szegény és kitűnő szorgalmu növendéket az inézet dízel a köz-

Dr. Otróban Nándor.

Még csak néhány előadás.

Oroszlán-szinkör

(a középutca végén)

ma és mindennap

CASANOVA FANI assz.

világhírű állatszeldítőnök

nagy mű-előadása

az oroszlánok, hyána, párdutz és farkasokkal

4 szakszabán.

Pénztárnyitás 6. — Kezdeté 7 órakor este.

(203)

Nem hivatalos.

(93) 16—*

Előpataki ásványvíz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy február és márczius havakban töltött viz eredeti jóságát és oldó erejét sokkálta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban. Ugyan-azért úgy intézkedem, hogy f. év február és márczius havában a fokutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással anyyi viz és üvegteljes, illelő viz minősége iránt minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabbban teljesíthetessék.

Lehető hamisítások kiküldése czéljából a raklatomból kiküldött üvegek czink-kupakkal vannak ellátva, melyen kövirabban kinymott betűkkel szavak: „Előpatak Dr. Otróban, közepén pedig „1871“ olvashatók. Továbbá örömmemre válik tudatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idén tetemesen leszállítottam és az által ezen jó hatású viznek élvezhetését könnyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó 7 frt és a közbiztség kényelmére újában készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Együttal ajánlom a felügyeletem alatt készült új nevezetű

Az előadások f. évi szeptember hó 20-ig napjaitól iránti jegyzőhöz beadandók, kövököző bizonyítványokkal: 1. Keresztelvel. 2. Orvosi bizonyítvány egészségtesztalkatról. 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Szegényseg bizonyítvány azoktól, kik közartatási állomány segédelemben öhajlanak résztvelelni. A képezésben szegény, szorgalmas és jómagvasleletű növendékek közül (többen ösztöndíjban is részesülnek. Kolozsvárt július 15-én 1871.

Kovácsi Antal, az igazg. tanács jegyzője.